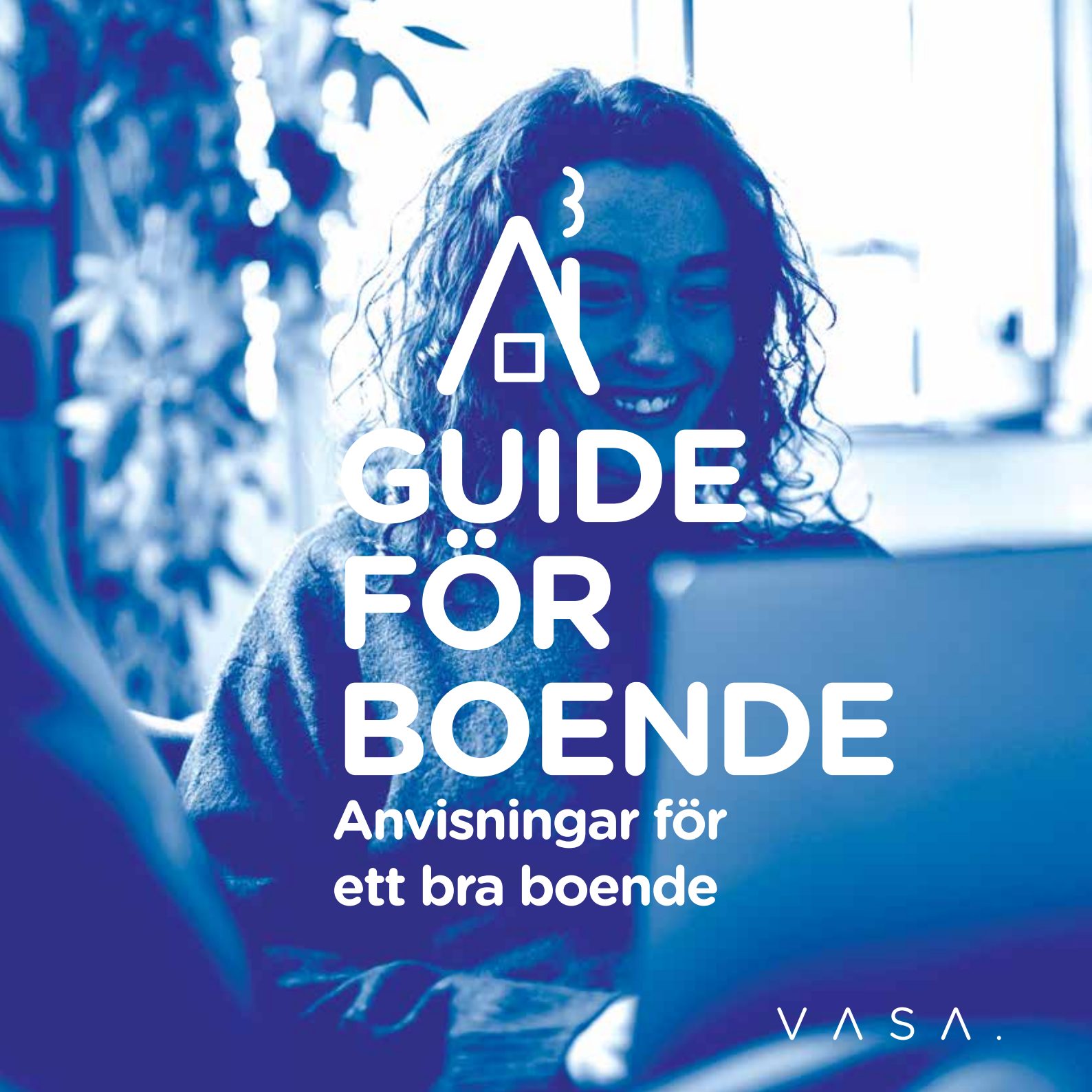

GUIDE FÖR BOENDE

Anvisningar för
ett bra boende

V A S A .

**Ditt NYA
hem!**

Välkommen till ditt nya hem!

Att flytta är alltid spännande. Det innebär ofta en ny närmiljö och att du får inreda din bostad efter eget tycke och smak. Att bo på egen hand medför även ansvar. Det finns mycket du behöver komma ihåg när du ska flytta, ta hand om en bostad och flytta ut. I denna guide sammanställs viktiga aspekter och anvisningar i anslutning till boendet.

Guiden är till hjälp när du söker bostad. I den hittar du information om vem du ska kontakta i olika boenderelaterade ärenden och situationer. Spara guiden för framtiden, eftersom den innehåller mycket nyttig information som stöd för ett bra boende och en smidig vardag.

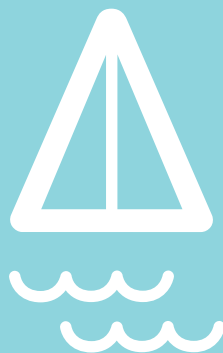
3

I guiden finns det information om olika skeden av boendet:

- Att söka bostad
- Att ingå hyresavtal
- Att planera flytten och flytta in
- Att bo i bostaden och ta hand om den
- Att flytta ut

Dessutom hittar du information om följande:

- Lokala hyresvärdar
- Säkerhet i bostaden
- Vem du ska kontakta vid olika problem
- Boenderådgivning

Innehåll

Att söka bostad	7
Så här söker du en bostad	7
Att hitta hyresbostäder	9
Att ingå ett hyresavtal	11
Hyresgaranti	11
Att flytta in i bostaden	13
Flyttarens checklista	13
Hyresgästens rättigheter och skyldigheter	15
Att ta hand om bostaden	17
Avfall och återvinning	19
Att värna om säkerheten i hemmet	21
När olika problem uppstår och vem du ska kontakta i dessa situationer	23
Husbolaget och allmänna utrymmen	25
Att flytta ut ur bostaden	26
Nyttiga länkar	27

Snabbtips för boendet

- **Betala hyran** i tid varje månad.
- **Ta bra hand** om din bostad.
- **Håll noggrann koll på nycklarna** till bostaden. Lämna inte dem i dörrlåset.
- **Kom ihåg** att du har rätt till hemfrid.
- **Häll inte vatten** på golvet i bostaden när du städar.
- Du måste be hyresvärden om lov om **du vill renovera** eller göra ändringar i bostaden.
- Om du använder husbolagets tvättstuga eller bastu, **boka egna tider**.
- **Följ även** husbolagets andra anvisningar och ordningsregler.
- **Respektera** tiderna när tystnad råder.
- **Städa bostaden** och för regelbundet ut soporna till sopkärlet.
- **Se till att** du har en brandvarnare i din bostad.

Hurudan bostad behöver du?

6

Att söka bostad

När du börjar söka en bostad är det bra att fundera på hurdan bostad du behöver och vad som är ett lämpligt läge i din livssituation. Fundera noggrant på vilka behov du har i fråga om bostaden.

- Räcker en enrummare för dig eller behöver du mer utrymme? Och hurdant läge skulle vara lämpligt för ett rimligt avstånd till exempelvis skolan, jobbet eller hobbyerna? Går det nära bostaden sådana trafikförbindelser som gör din vardag smidig?
- Fäst även uppmärksamhet vid närmiljön – vill du vara nära naturen eller hellre i centrum, och hurudan service behöver du i vardagen?

När du söker efter en lämplig bostad är det bra att även fundera på kostnaderna, t.ex. vad som är en lämplig hyra för dig. Hyresbostadens läge och utrustning kan ha stor inverkan på hyresnivån. Om du behöver ekonomiskt stöd för boendet, beakta i förväg dina möjligheter att få exempelvis bostadsbidrag eller grundläggande utkomststöd från FPA. Kom ihåg att dina familjerelationer kan påverka beviljandet av stöd. Du får mer information och rådgivning i anslutning till stöd från FPA eller socialsektorn.

Så här söker du en bostad

När du tror att du har hittat en lämplig bostad, fyll i hyresansökan eller kontakta hyresvärden. Du hittar kontaktuppgifterna till hyresvärden eller någon annan kontaktperson i hyresannonsen. Kontakta parten som hyr ut bostaden och berätta att du är intresserad av den. I allmänhet får man gå och se på bostaden i förväg och ibland ordnas en allmän visning.

Hyses- bostäder ?

8

Att hitta hyresbostäder

Hyresbostäder bjuds ut av hyreshusbolag och privata hyresvärdar. Du hittar hyresbostäder på exempelvis följande aktörers webbsidor:

VOAS

VOAS, dvs. Stiftelsen Vasa studiebostäder, erbjuder hyresbostäder i Vasa för studerande. VOAS har studentbostäder, enrummare och familjebostäder runtom i Vasa.

🔗 www.voas.fi

Pikipruukki

Pikipruukki Fastighets Ab är Vasas största hyresvärd. Pikipruukki hyr ut bostäder för olika livssituationer och bostäderna ligger i olika stadsdelar runtom i Vasa. Det finns enrummare, tvårummare, trerummare och större familjebostäder i rad-, små- och flervåningshus.

🔗 www.pikipruukki.com

Vähänkyrön vuokratalot

Vähänkyrön vuokratalot erbjuder bostäder på den fridfulla landsbygden invid bra basservice och ändå nära stadens service. Bostäderna ligger i Lilkyro kyrkby, Tervajoki och Merikart.

🔗 www.vuokratalot.net

Lakea

Lakea Oy erbjuder både hyres- och ägarbostäder. Utbudet av bostäder är mångsidigt och det finns även nya objekt.

🔗 www.lakea.fi

Vasa Bostadsrätt Ab

En bostadsrätt är ett alternativ till hyrning och ägande av en bostad. Vasa Bostadsrätt Ab erbjuder hem för alla behov: enrummare, tvårummare, trerummare och större familjebostäder i rad-, små- och flervåningshus nära servicen i olika bostadsområden i Vasa.

🔗 <https://www.vaasanasumisoikeus.com/>

Kivat Kodit Oy

Kivat Kodit Oy erbjuder bostäder i olika storlekar på centrala platser, nära campusområdet och i centrum. Det finns även inredda bostäder för tillfälliga behov.

🔗 www.kivatkodit.fi

Bostadsportaler

Du kan också söka bostäder i olika bostadsportaler på basis av t.ex. läge, storlek eller pris. Sådana portaler är bl.a.:

- vuokraovi.com 🔗 www.vuokraovi.com
- Oikotie 🔗 www.asunnot.oikotie.fi

Hyres- avtals

Att ingå ett hyresavtal

Innan du kan flytta in i bostaden, ska du ingå ett hyresavtal med hyresvärden. I hyresavtalet kommer ni överens om viktiga saker i anslutning till hyresförhållandet, t.ex. storleken på hyran, betalningsdagen för hyran, vatten- och elavgiften samt uppsägningstiden. Läs noggrant igenom hyresavtalet innan du undertecknar det.

Ett hyresavtal ingås endera för en viss tid eller tills vidare. Beakta att du ibland måste förbinda dig att bo åtminstone ett år i bostaden. I avtalet kan det ingå ett villkor, enligt vilket hyresgästen måste betala hyresvärden s.k. avtalsvite om hen säger upp hyresavtalet innan den fastställda tiden på ett år gått ut.

I hyresavtalet kommer ni också överens om t.ex. om du får ha husdjur i bostaden, om hyresvärden kräver att du har en hemförsäkring och om du får röka i bostaden.

Hyresgaranti

Ofta kräver hyresvärden att du betalar en hyresgaranti innan du kan flytta in i bostaden. Det här är i allmänhet en summa som motsvarar hyran för 1–3 månader. Du får tillbaka hyresgarantin när du har flyttat ut om du inte har obetalda boendekostnader, har tagit hand om bostaden och hyresvärden inte har något att anmärka om skicket på bostaden.

Hyresvärden kan behålla hyresgarantin om bostaden inte har hållits i ändamålsenligt skick eller medförts skador. Om du behöver ekonomiskt stöd för att betala hyresgarantin, kontakta FPA för grundläggande utkomststöd innan du undertecknar hyresavtalet.

- Hyresvärden är intresserad av om du kan betala hyran varje månad. Hen kan även fråga om dina kredituppgifter.
- Det lönar sig att alltid ingå ett skriftligt hyresavtal.
- Läs noggrant igenom avtalet innan du undertecknar det.
- Ibland kräver hyresvärden att du har en giltig hemförsäkring.

A warm, close-up photograph of a young girl with curly hair and a smiling woman in a bright yellow jacket. They are both looking down at a small, fluffy dog with its mouth open. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day outdoors.

Att flytta in i bostaden

12

Att flytta in i bostaden

Det lönar sig att planera flytt dagen i förväg, så att allt går så smidigt som möjligt. Fundera på hur du ska transportera dina möbler och saker till den nya bostaden och vem som ska hjälpa dig med flytten. Du kan be din familj eller dina vänner om hjälp eller vid behov anställa en flyttfirma. Skaffa den utrustning som behövs inför flytten, t.ex. kartonglådor. Om du behöver hyra en släpvagn eller en paketbil, kom överens om hyrningen i tid.

Flyttarens checklista

- **Kom överens om flytt dagen** med både din gamla och din nya hyresvärd.
- **Kom överens om överlåtelsen** av nyckeln med din hyresvärd.
- **Gör nödvändiga ändringar i ditt elavtal** genom att kontakta elverket.
Se i tid till att elen är påkopplad när du flyttar in i bostaden.
- **Gör en flyttanmälan.** Du kan anmäla flytten på webben eller på en pappersblankett från posten eller FPA. Anmäl flytten till ditt nya och gamla husbolag, posten och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. En flyttanmälan måste göras senast en vecka efter flytten och kan göras tidigast en månad före.
- **Om du behöver en separat Internet-anslutning**, se till att din anslutning överförs till den nya adressen eller säg upp avtalet om den inte längre behövs.
- **Skaffa en hemförsäkring** om din hyresvärd kräver det. Om du redan har en hemförsäkring, gör nödvändiga ändringar i det gällande avtalet.
- **Gör en noggrann flyttstädning.**
- Om du behöver ekonomiskt stöd för boendet, **lämna in ansökningarna till FPA** i god tid.

Hyses- gästen

Hyresgästens rättigheter och skyldigheter

Hyresgästens rättigheter

- Att få flytta in i bostaden på den överenskomna flyttdagen. Om flytten drar ut på tiden på grund av en orsak som beror på hyresvärden, behöver du inte betala någon hyra för fördröjningsdagarna.
- Att få nycklarna till bostaden.
- Rätt till hemfrid.
- Att ta en underhyresgäst i bostaden eller tillfälligt överlåta bostaden att användas av någon annan. Kom ihåg att ingå ett underhyresavtal och meddela hyresvärden om detta.
- Att säga upp hyresavtalet inom ramen för uppsägningstiden.

15

Hyresgästens skyldigheter

- Att betala hyran i tid varje månad. Betalningsdagen står i hyresavtalet.
- Att ta bra hand om bostaden.
- Att följa husbolagets ordningsregler. I ordningsreglerna står det i allmänhet t.ex. vilka tystnadstider husbolaget har. Även dina gäster ska följa dessa regler.
- Att följa husbolagets regler i anslutning till användningen av gemensamma utrymmen, t.ex. tvättstugan och bastun.
- Meddela hyresvärden om du upptäcker fel i bostaden.
- Om du vill göra ändringar i bostaden, t.ex. måla väggarna, ska du be din hyresvärd om lov för detta.
- Att följa villkoren som separat överenskommits i hyresavtalet om t.ex. husdjur, rökning eller en hemförsäkring.
- Att ansvara för skador som förorsakas i bostaden. Du ansvarar även för skador som dina gäster eller vänner eventuellt förorsakar.

16

Boende- trivsel

Att ta hand om bostaden

Som hyresgäst ska du ta hand om bostaden på ett ändamålsenligt sätt. På det här sättet ser du även till att du trivs där.

VARJE VECKA

- Dammsug golvet
- Torka damm på ytorna
- Städa toaletten
- För ut soporna till sopkärlet
- Rengör alltid spisen och andra matlagningsytor efter att du lagat mat
- Torka genast bort annat smutsstänk så att det inte fastnar på ytorna

DÅ OCH DÅ

- Tvätta fönstren
- Rengör ugnen
- Städa kylskåpet och frysen
- Ordna i köksskåpen
- Torka hyllytorna
- Tvätta sängkläderna, mattorna och gardinerna
- Vädra bostaden
- Städa balkongen och balkongglaset

Kom ihåg att du ska meddela hyresvärden om det exempelvis sker en vattenskada i bostaden eller om bostadens fasta inredning (spisen, ugnen) går sönder.

Håll inte vatten på golvet i bostaden när du städar. Det kan förstöra golvet. När du torkar golvet, använd en blöt duk eller en mopp.

Vädra bostaden bara snabbt på vintern. Lämna inte upp ett fönster eller balkongdörren när du går ut.

Ekonomiskt boende

- Du kan påverka dina boendekostnader genom att hålla koll på din elförbrukning.
- Ha på belysning bara när det behövs.
- Beakta att en del bostäder har golvvärme i badrummet. Vid behov kan du sänka temperaturen.
- Låt inte vattenkranen rinna i onödan.
- Lämna inte upp fönstren och balkongdörren i onödan. Då håller du bostaden varm och sparar energi.
- Du kan sänka temperaturen på värmeelementen med några grader.

18

Återvinning av avfall

Avfall och återvinning

Att sortera avfall sparar på naturen och plånboken. Då du sorterar dina sopor kan olika material återvinnas. Anvisningar för avfallshantering i ditt område finns ofta vid husbolagets sopskjul, på den lokala återvinningsstationen och på avfallsbolagets eller kommunens webbsidor.

Hushållssopor och skräp ska sättas i sopkärlen på gården. **Det finns sopkärl i olika färger för olika typer av sopor.**

Bioavfall

- matrester
- skal från frukter och grönsaker
- tepåsar, kaffesump och filterpåsar

Papper

- reklam, tidningar och kuvert
- andra papper som posten delat ut

Kartong

- mjölk- och saftburkar
- kartongförpackningar (fling- och kexpaket, pizzalådor)
- papperskassar och -påsar (socker- och mjölpåsar)
- kartonglådor

Glas

- ofärgat och färgat glas
- tomma glasflaskor och -burkar och glaskärl

Metall

- metallburkar och -lock
- aluminiumformar och -folie
- gamla kastruller och stekpannor

Plast

- askar, förpackningar, påsar och dylikt i plast från varor som säljs

Brännbart avfall

- hygienartiklar (mensskydd, vaddpinnar)
- söndriga kläder och skor
- söndriga handdukar och lakan
- dammsugarpåsar
- glödlampor och halogenlampor (Obs! Lysrör och LED-lampor ska föras till insamlingsplatsen för elapparater.)

Brand- varnare Brandfilt

20

Att värna om säkerheten i hemmet

Det allmänna nödnumret är 112

- **Ring nödnumret** om ditt eller någon annans liv eller hälsa är i fara.
- **Ring också nödnumret** om din eller någon annans egendom eller omgivning är i fara exempelvis på grund av att det brinner.
- **Det kostar inget att ringa nödnumret.**

Det måste finnas en brandvarnare i varje hem

- **Enligt lagen måste det finnas en fungerande brandvarnare i varje hem.**
Om det inte finns en färdigmonterad brandvarnare i din bostad, måste du skaffa en.
- **Brandvarnaren larmar om en begynnande brand.**
- **Den som bor i bostaden är skyldig att underhålla brandvarnaren. Du ska byta batterier i brandvarnaren** när de gamla batterierna är tomma och se till att brandvarnaren fungerar.
- **Det ska finnas en brandvarnare per 60 kvadratmeter.**
- **Kom ihåg** att försäkringsbolaget kan vägra att betala ersättning om bostaden får skador vid en brand och den inte har haft någon fungerande brandvarnare.
- **Brandvarnaren tillkallar inte hjälp**, utan du ska själv göra ett nödmeddelande genom att ringa nödnumret.
- **Det är också bra att skaffa en brandfilt till bostaden.** Med filten kan du släcka små eldsvådor. **Häng upp filten på en synlig plats, där du enkelt kan nå den.**

Problem- situationer

När olika problem uppstår och vem du ska kontakta i dessa situationer

HYRESVÄRDEN

- Exempelvis spisen, ugnen eller någon annan fast inredning har gått sönder i bostaden.
- Du vill göra reparations- eller renoveringsarbeten i bostaden.
- Du upptäcker att det finns skadedjur i bostaden.
- Det förekommer problem med inomhusluften i bostaden.

DISPONENTEN

- Det har uppstått en vattenskada i bostaden. Kom ihåg att även meddela hyresvärderna om detta.
- Det förekommer problem med grannarna och ni kan inte lösa problemen sinsemellan.

SERVICEBOLAGET

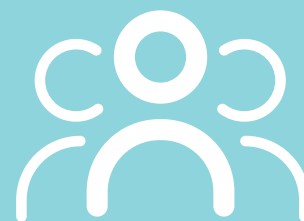
- Du har glömt nyckeln hemma och kommer inte in i din bostad. I allmänhet kostar det när någon kommer och öppnar dörren, så det lönar sig att alltid kolla att du har nyckeln med dig när du lämnar bostaden.
- Värmeelementen fungerar inte.
- Vattenkranen eller toalettstolen läcker.
- Du upptäcker en skada i de allmänna utrymmena.

Om du oroar dig över något som gäller boendet, kan du kontakta Vasa stads boenderådgivare. De hjälper dig i många boenderelaterade ärenden och du kan kontakta dem med låg tröskel. Mer information om boenderådgivarna finns på Vasa stads webbsidor www.vaasa.fi/asumisneuvonta

Gemen- samma utrymmen

Husbolaget och allmänna utrymmen

Förråd och cykelförvaring

I husbolagen finns det ibland egna separata förråd där invånarna kan förvara sina saker. Hyresvärderna berättar för dig om du har ett eget förråd som du kan använda.

Ofta har husbolaget ett separat förråd, där invånarna kan förvara sina cyklar. Det lönar sig att ha cykeln låst, även om den står i förrådet.

Bastu

Ibland har husbolagen en gemensam bastu som invånarna kan boka turer i. Du kan bara använda bastun om du har bokat en tur. Kom ihåg att se till att du lämnar bastun innan följande bastubadares tur börjar.

Tvättstuga och torkrum

I tvättstugan finns det en tvättmaskin för gemensamt bruk och ibland även en torktumlare.

Om du vill använda tvättstugan, måste du boka en tid då du vill använda tvättmaskinen.

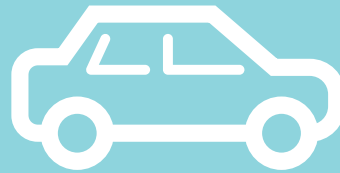
Tvätten måste hämtas när den egna turen är slut. Ibland har husbolagen även ett torkrum, där du kan hänga gardiner eller stora påslakan på tork.

Disponenten har hand om husbolagets löpande förvaltning. Till uppgifterna hör bl.a. att upprätthålla invånarregistret, sköta husbolagets ekonomi och förbereda förslag på eventuella renoveringar inom husbolaget.

Fastighetsservicen åtgärdar fel som uppstår i husbolagen eller bostäderna. Den håller även de allmänna utrymmena snygga.

Ordningsreglerna är anvisningar och regler för husets invånare. I ordningsreglerna står det exempelvis vilken tid tystnad råder i husbolaget. Utöver invånarna ska även deras gäster följa dessa regler.

Att flytta ut ur bostaden

Har det blivit dags att flytta till ett nytt hem? Kom ihåg följande saker i samband med miljöombytet:

- **Kontrollera uppsägningstiden i ditt hyresavtal.** I allmänhet är uppsägningstiden en månad. Uppsägningstiden i hyresavtalet räknas från sista dagen i den kalendermånad under vilken uppsägningen skett.
- **Meddela** din hyresvärd skriftligen om att du säger upp hyresavtalet.
- **Vänta att** hyresvärden kvitterar att hen tagit emot uppsägningsmeddelandet.
- **Gör en noggrann flyttstädning.** Du får anvisningar för städningen av din hyresvärd.
- **Kom ihåg** att hyresvärden kan fakturera dig för städning som en städfirma gör om du försummar slutstädningen.
- **Om du har haft tillgång till** ett eget förråd, töm det.
- **Beakta** att du inte kan lämna kvar möbler som du inte vill ha, utan du måste göra dig av med dem på ett ändamålsenligt sätt. Du får inte lämna möblerna vid husbolagets sopskjul.
- Kom överens med hyresvärden om returneringen av nycklarna och returnera dem.
- Kom överens med hyresvärden om återbetalningen av hyresgarantin om du har betalat en sådan.

- Meddela hyresvärden i god tid **om att du flyttar ut.**
- **Kom ihåg att göra en noggrann slutstädning.** Om hyresvärden måste beställa en flyttfirma som gör slutstädningen på grund av försummelse, kan hen fakturera dig för arbetet.

Nyttiga länkar

Vasa stads boenderådgivning

Av boenderådgivarna får du hjälp i många boenderelaterade ärenden.

 <http://www.vaasa.fi/asumisneuvonta>

Vasa stads integrationsservice

Integrationsservicen erbjuder handledning och rådgivning för personer och familjer som har beviljats internationellt skydd och fått ett positivt asylbesked.

 <https://www.vaasa.fi/sv/bo-och-lev/valfardstjanster/valfardstjanster-for-invandrare/integrationsservice/>

Welcome Office

Welcome Office-rådgivningen ger information om sådant som rör invandring, det finländska samhället, offentlig service, språkkurser och rekrytering.

 <https://www.vaasa.fi/welcomeoffice>

InfoFinland

InfoFinland ger dig all nödvändig information om arbetsplatser, studier, uppehållstillstånd, boende och vardagslivet i Finland och i Vasa.

 <https://www.infofinland.fi/fi/vaasa>

Socialvårdstjänster inom Österbottens välfärdsområde

På webbsidorna hittar du information om socialvårdstjänsterna inom Österbottens välfärdsområde.

 <https://osterbottensvalfard.fi/palvelumme/socialvardstjanster/>

Kela

FPA ger stöd i många olika livssituationer.

 <https://www.kela.fi/>

Stormossen

Stormossen har hand om avfallshanteringen i Vasaregionen. På webbsidorna hittar du anvisningar för sortering och återvinning.

 <https://www.stormossen.fi/>

GUIDE FÖR BOENDE

Anvisningar för
ett bra boende

V A S A .